

za to posvari, kakor se je to zgodilo v velikovškem okraju. Vse dosedanje obnavne kulturne avtonomije kažejo, da hoče večina sedanji način pouka ohraniti za večino slovenskih otrok, da, celo poslabšati ga, samo da se pospešuje raznarodovanje.»

Spričo tega stanja koroških Slovencev vprašamo: Zakaj niso nemški poslanci in nemški manjšinski politiki v naši državi vzeli načrt in ustrojstvo dvojezičnih šol na Koroškem za vzor in podlago svojemu predlogu o ureditvi nemškega manjšinskega šolstva v naši državi? Zakaj gredo po vzorce tako daleč kakor je Angleška in Letonika? Zakaj se ne ustavijo pri Nemcih na Koroškem s vprašanjem: »Ljubi nemški bratci, kakšne pravice pa vi

dajete Slovincem na Koroškem? Kako ste vi uredili slovensko manjšinsko šolstvo na Koroškem?« Nemci v naši državi tega ne storijo, ker jim je prav dobro znano, da koroški Slovenci nimajo niti ene slovenske šole ter da so vse šole med Slovenci najkrutejše pomenčevalnice.

Česar pa nočejo storiti naši Nemci, to moramo storiti mi: šole med koroškimi Slovenci jim bomo vedno držali pred oči. Ali Nemci te šole odobravajo — potem nimajo pravice, da bi kaj drugega za sebe zahtevali v naši državi. Ali pa jih ne odobravajo — potem je nemška dolžnost, da se šolstvo koroških Slovencev preustroji v smislu nemških zahtev v naši državi!

RAZGOVORI

»Srečno novo leto«, so si voščili naši znanci med seboj in si podajali roke. »Bog ga daj!«

»Pa moramo novo leto začeti v znamenju vladine krize; je to slab začetek«, je prvi pripomnil župan.

»To je dobro«, je dejal šaljivec. »Bomo vsaj preje na vrsto prišli. So nekateri, ki mislijo, da moramo v naši državi imeti toliko vladnih izprememb, da bomo počasi in po vrsti — vsi ministri!«

»Je res to malo čudno«, je prevzel besedo gospodar. »Že štirindvajseta vladina kriza tekem 10 let. Dve in pol na eno leto. V tem moramo pa videti tudi vzrok našega gospodarskega propadanja. Je že res, da se takoj ne da vse urediti, toda te večne izpremembe so pa že malo preveč!«

»Ko jih obsojamo, moramo pa tudi vedeti, kdo je bil kriv teh večnih kriz«, je poudaril župan.

»Bile so vlade, ki so bile same krive. Slabo so delale, slabo gospodarile, in prav je bilo, da so šle. Dosedanja poslednja vlada pod dr. Korošcem pa je bila vlada, ki je dobro delala, ki je tudi dobro gospodarila. Pod nobeno drugo vlado ni bilo toliko zakonov sprejetih kot pod Koroščevo vlado. Pod nobeno drugo vlado se ni uredilo davčno vprašanje, kakor pod Koroščevo vlado. Pod nobeno drugo vlado ni vladala taka zakonitost v državni upravi kot pod Koroščevo vlado. Zakaj tedaj nova vlada? Kdo jo hoče? Noče je narod, noče je kralj, hočejo je samo tisti, ki jim ni bilo in jim ne bo nikdar za red in zakonitost v državi. Tem zlim duhovom naše države je nasedel tudi Davidovič, ne prvič in ne — zadnjič. On dela težkoče vsaki mesec enkrat najmanj.«

»Pa če mu ni, pa naj gre iz vlade in mirna Bosna«, je dejal župan tako — energično, kakor se spodobi županu.

»Dolgo je savičeval, nagajal, ali iz vlade dolgo ni hotel. Če sam stopi iz vlade, tedaj nosi sam tudi odgovornost za krizo, to on ve. Tega bi se pa rad sprostil, pa se ne bo ne pred nami in ne pred zgodovino! On je s svoje čudno politike mnogo škodil mirnemu razvoju države.«

»Prijatelj«, je dejal kmet, ki je večkrat šel na Hrvaško in je poznal razmere, »jaz pa mislim, da je to zelo dobro, če Davidovič gre iz vlade. Saj sedaj ni prostora za radičevce in ti bi že radi prišli v vlado. Nje ovira Pribičević, ki se ga pa že obirajo tako kot berač uši meče od sebe; na drugi strani pa so videli oviro tudi v tem, ker so bili vsi Srbi na vladi. Če je Davidovič v opoziciji, potem se radičevci pobotajo z radikali; ker brez radikalov ni vlade.«

»Kaj pa kaj o našem Korošču pravijo Hrvatje?« je povprašal župan.

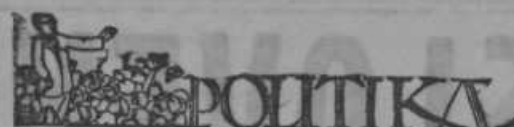
»To je zelo zanimivo. Na zunaj ga napadajo. Morajo. Politika je boj in dr. Korošec je na najvišji točki, zato namerjajo nanj svoje papirnate in jezične strele. Kadar pa so sami med seboj, tedaj pa tudi Hrvatje hvalijo Boga, da je dr. Korošec vodil državo v tako kritičnih časih, da je obvaroval ravno hrvaški narod pred velikimi nesrečami, ki so že takorekoč visele nad njim. In kadar pride čas, bodo Hrvatje to tudi javno priznali.«

Ker je v tem vstopil načelnik krajevne organizacije SLS, ga je šaljivec brž podražil: »Veš, kaj je novega?« — »Kaj neki?« — »Volitve bodo!« — »Kaj, volitve? Potem pa hitro na delo! Najprej občni zbor krajevne organizacije! Zda januarja brž popraviti imenike, potem še poagitarati za časopisje, in potem, če pridejo volitve, pa naj pridejo!«

Župan ga je pomiril: »O volitvah jaz še nič ne vem, toda občni zbor in poprava volilnih imenikov pa naj se le redno in z vso skrbjo izvrši, da pozneje ne bo popravkov, reklamacije so res sitna reč!«

Šaljivec se je poslovil in končal razgovor: »Reklama, pa reklamacije, pa vseh teh čudnih tujk je toliko, da bo nazadnje ostala še samo edina slovenska beseda: Serbus! Pa še drugič kaj več!«

Srečno in veselo Novo leto želi vsem somišljenikom SLS, zlasti odbornikom in delegatom ter zaupnikom, kakor tudi drugim funkcionarjem krajevnih in okrajnih organizacij SLS — tajništvo SLS v Mariboru.

V NAŠI DRŽAVI.

Odstop dr. Koroščeve vlade. Vlada dr. Korošca je dala ostavko v nedeljo, 30. decembra. Ostavka ni prišla nepričakovano, marveč se je že dalje časa o njej govorilo ter pisalo. Vzrok za odstrop celokupne vlade je dal voditelj demokratske stranke Ljuba Davidovič. Stavil je takšne zahteve, da jih druge stranke niso mogle sprejeti v celem obsegu. Pri tem je Davidovič nastopal samostalno, da svojega poslaniškega kluba, ki mu načeluje, niti ni vprašal za mnenje. Na seji kluba, kjer naj bi se razpravljalo o nadaljnem obstanku demokratske stranke v vladi ali o njenem izstopu, je govoril samo Davidovič, — druga mnenja pa niso niti prišla do izraza. Vsled tega se pojavljajo vesti, da so bile Davidovičeve zahteve vladi samo politična igra pred kulisami, za kulisami pa so se pletle zveze med Davidovičem in Pribičevićem. Razvoj krize bo dokazal, ali so te vesti v skladu z resnico. O poteku krize je nemogoče vnaprej dajati izjave ker se razgovori na kraljevskem dvoru še niso začeli. Možnost je dvojna: prva je ta, da se pozovejo na dvor samo voditelji strank, ki delujejo v parlamentu, druga pa je ta, da bi se razgovori tudi raztegnili na voditelje kmetske demokracije (samostalne demokratske stranke in Radičevcev). V tem slučaju bi kriza vlade trajala dalje, ker bi se skušalo napraviti sporazum s kmetsko-demokratsko koalicijo. Ako bi se to za zdaj pokazalo kot nemogoče, se pričakuje povratek četverne vladine koalicije, ali pa, ako bi Davidovič vztrajal na opozicionalnem stališču, vlada trojne koalicije: radikalov, SLS in bosansko-hercegovskih muslimanov. Prva naloga bodoče vlade bo parlamentarno sprejetje drž. proračuna. Potem bi prišle na vrsto še druge važne zadeve politične in gospodarske prirode. Ako pa bi se med tem posrečilo, da se napravi vsaj nekaj sporazum s kmetsko-demokratsko koalicijo, bi prišlo do večjih sprememb v notranji ureditvi države.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Francija. Razmerje med francosko vlado in Cerkvijo se vedno zboljšuje. Francoski zunanji minister Briand zahteva, da se naj dovolijo na Francoskem verske kongregacije. Katoliški misijonarji namreč prispevajo v odlični meri k temu, da se širi vpliv Francije in francoskega jezika v inozemstvu. Notranji minister Tardieu je nastopil za vrnitev cerkvenih posestev. Ravno kar omenjena predloga bosta sprejeta v finančni zakon.

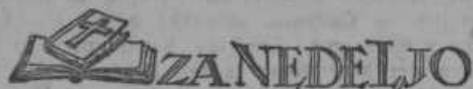
Rusija ima pred celim svetom zelo mučno afero. Brat ljudskega komisarja Litvinova je osumljen, da je ponarejal menice. Ta človek je sedaj objavljal v nekem pariškem listu črno na bellem, da je nepošteno postopanje z menicami v navadi pri sovjetskih oblastih. Cela vrsta ruskih državnih trgo-

vinskih družb je bila ustanovljena samo zato, da so uganjale goljufije z menicami. Litvinova izjava bode vzela ruskim sovjetom ves ugled v inozemstvu.

Južnoameriški spor. Društvu narodov se je posrečilo zadušiti krvavi spor med južnoameriškim državama Bolivijo in Paragvajem. Vojna je bila zadržana potom brzovjavk, ki jih je poslal svet Društva narodov obema državama iz Zeneve. Te pomirjevalne brzovjavke so stale 1.364.000 Din. Sovražnosti med obema državama so že bile ustavljene, kar naenkrat pa so Bolivijci znova udrili na paragvajsko ozemlje in zasedli

trdnjavo Vaugmerdia. Položaj je postal zopet resen in Društvo narodov čaka ponovna pomirjevalna naloga.

Afganistanski kralj zmagovalac nad ustašili Afganistanski kralj Amanulah je hotel upeljati v svojem kraljestvu v osrednji Aziji koristne novotarije po vzgledu Evrope. Mudil se je v Evropi in se tukaj naučil marsikaj koristnega. Radi moderniziranja ogromne afganistanske države je zadel na odpor in so se mu uprila nekatera plemena z oboroženo silo. Kralj je premagal upornike in je zopet gospodar položaja v državi, ki je potrebna vsestranskega napredka.

Naši vzorniki.

Ob vsakem novem letu se človek nehoti zave, kako hitro, hitro tečejo leta našega življenja. In čemu teko ta naša leta? Zato jih imamo, da postajamo vedno bolj otroci božji, da se vkleše v naše duše vedno več potez Kristusovih, da bi nosila naša duša na sebi vedno več božjega, da bi bila tako vedno bolj vredna Boga in zrela za neskončno in srečno življenje z Bogom. To je naša velika življenska naloga. A vsi čutimo le tako bridko, kako je ta velika naloga pa tudi tako težka, ko nas vleče toliko stvari od te naloge navzdol, ko hoče toliko stvari vklesati v našo dušo čisto drugačne poteze ko Kristusove.

Veliko bodrilo pri tej veliki in težavni nalogi so nam pa oni, ki so to nalogo tako krasno vršili in izvršili — svetniki božji. Ko gledamo nje, moramo govoriti: »Če so zmogli ti in to, zakaj pa ti ne?« Tudi v njih so živele strasti in nagnjenja, ki so se dvigovala večkrat v njihovih dušah kakor besni viharji, razmere, v katerih so mnogi od njih živeli, so bile veliko nevarnejše in hujše, kakor so naše. A vendar so se dvignili gor v višine krščanskega življenja, zato ker so s sveto pripravljenostjo odprli svoje duše klicu božjemu, ker so se oprijeli roke božje in so se dali od te roke voditi skozi življenje, četudi je bila pot, po kateri jih je vodila božja roka, velikokrat strma, ozka, silno raskava. Ko se človek malo vtopi v njihovo življenje, v njihove boje, v njihovo delo, ki so ga celo življenje vršili sami na sebi, ga mora postati sram njegove lastne mehkužnosti, lastne bojazljivosti in nezvestobe, pa tudi začuti hrepenenje po tem lepem življenju, čuti voljo primoliti in priboriti se do te dušne lepote in sreče. Zato nas pa Cerkev kot modra, od sv. Duha navdahnjena vzgojiteljica vedno in vedno opozarja na svetnike. Vsak dan nam stavi tega ali onega pred oči, ker vsak dan obhaja njihove godove. Ti godovi svetnikov naj bi nas sredi našega dela, sredi lahkomišljenosti in grešnosti, ki je je toliko v življenju, opozarjali na našo veliko življensko nalogo, naj bi nam govorili o lepšem, svetlejšem življenju, kakor je ono, ki ga danes velikokrat vidimo, naj bi nam oznanjevali, da smo k temu lepšemu življenju poklicani vsi. Zato bomo letošnje leto

na tem mestu prinašali kratke življenjepise svetnikov. Bodo to svetniki iz najrazličnejših stanov, iz najrazličnejših časov. Posebno bomo skušali pokazati življenje bogoljubnih oseb, ki so živele v novejšem času. Tako mnogokrat je mnenje, da so svetniki bili samo enkrat, pred davnimi stoletji, a danes da jih ni več. V resnici pa rodi katoliška Cerkev z naukom Kristusovim in z njegovimi milostmi svetnike v vseh časih. Tako je n. pr. v preteklem 19. stoletju živelo v katoliški Cerkvi razven številnih mučencev 170 oseb v duhu svetosti. Od teh je 106 moških, 64 žensk, nekateri teh so že proglašeni za svetnike ali blažene, drugih življenje se še preiskuje. Ti življenjepisi naj bi bila mala tedenska vspodbuda za naše življenje, naj bi nas svetniki s svojim zgledom klicali in vodili, da bi tudi naša življenska pot bila vedno bolj ožarjena od božje luči!

Sv. Telemah.

Spominski dan 1. januar.

V Rimu obhajajo Novo leto 391 p.Kr. Je Rim že krščanski, a obhajanje Novega leta je še zelo pogansko. Slavijo ta dan po raznih cirkusih z boji gladijatorjev, pri katerih se kaže še vsa nekrščanska krutost, se preliva veliko krvi, pomori mnogo človeških življenj.

Največ rimskega ljudstva je zbrana v ogromnem Koloseju, kjer so v preteklih časih stotine kristjanov prelivala svojo kri za svoje krščansko prepričanje. Glasno govorjenje napolnjuje velikanski prostor kakor šumenje morskkih valov, nemirno in nestrpnost pričakujejo gledalci začetek surovega boja.

Naposled nastopijo gladijatorji z bliskajočimi očmi in zvenčečimi meči. Boj med njimi divja, potoki krvi se izgublja v petek, s katerim je potrošena arena.

A naenkrat se vzpne čez ograjo temna postava in se vrže med vojskujoče. Menih je v svoji spokorni obleki in zakliče z vsem ognjem svojega srca: »Nehajte! Danes je osmi dan po rojstvu Gospodovem, ki je prišel na zemljo. Ne onečastite tega dneva! Pustite svoje poganske razvade!«

Tako kliče in suva osuple gladijatorje narazen. Krvava igra je nepričakovano hitro končana. Zato pa postane Telemah — tako je bilo menihu ime — žrtev vzkipele nevolje ljudstva. Meči gladijatorjev, ki so se prej borili med

seboj na življenje in smrt, se sedaj skupno obrnejo proti onemu, ki jim je hotel rešiti življenje, in kmalu leži ves krvav in mrtev na tleh.

A ni bila zastoj prelita njegova kri! Cesar prej leta in leta niso mogli odpraviti opomini in svarila papežev, to se je po tem dogodku leta 391 v kratkem doseglo: nekrščanski boji gladijatorjev so čisto prenehali.

Sv. Peter piše, da se je treba do krvi boriti zoper greh. Sv. Telemah je to dobesedno izvršil. Tak Telemah, tak odločen borec zoper hudo mora biti pa tudi vsak pravi kristjan. Pri sv. birni smo postali vojščaki, borci Kristusovi. Vsak bi moral po svojih močeh pomagati razdirati in uničevati kraljestvo teme in greha in moral bi pomagati graditi kraljestvo božje. A boriti zoper kraljestvo greha se ne pravi farizejsko se zgražati nad napakami drugih in jih obsojati, se ne pravi večno sitnari in nad drugimi. Boriti se zoper kraljestvo greha se pravi: boriti se zoper greh s vso resnostjo najprej pri sebi in skušati s pravo ljubeznijo rešiti teh žalostnih spon tudi še bližnjega, posebno onega, do katerega nas veže kaka dolžnost. Taka naj bi bila naša vojska zoper kraljestvo teme!

*

Zlata maša papeževa. 20. decembra preteklega leta je bil v Rimu otvorjen jubilej papeževe zlate maše in se bode obhajal celo leto 1929. Sv. Oče je služil ta dan sv. mašo v cerkvi sv. Petra na oltarju, ki se dviga nad grobom tega apostola. Med sv. mašo je podelil prvo sv. obhajilo mnogim rimskim otrokom. V spomin papeževe zlate maše je najstarejši kardinal ta dan posvetil v Ostiji blizu Rima novo cerkev »Kraljice miru«, popoldne pa so se razne rimske cerkvene organizacije zbrale v cerkvi sv. Karla, kjer je Pij XI. daroval prvo daritev sv. maše.

Cenjenim naročnikom S prihodnjo številko bode izhajal »Slov. Gospodar« že v sredo in ne v četrtek, kakor dosedaj. Zaključek uredništva bo v torek predpoldne, nakar opozarjamo cenjene dopisnike. Izdajo našega lista smo porinili za en dan naprej radi tega, ker je dobivala uprava pritožbe, da ne dobivajo nekateri kraji »Gospodarja« v nedeljo, ampak celo pozneje. Upamo, da bo odsedaj naš list vsaj v nedeljo tudi v najbolj od glavnega prometa od daljenih krajih.

Še danes

si izrežite naročilnico in si naročite »Naš dom«, list kmečko mladino. Velja za vse leto 12 Din. V dveh letih je »Naš dom« narastel od 1000 na 7000 naročnikov — Kdor nabere štiri nove naročnike in pošlje vse naročnine, dobi

Slomškovo sliko zastoni

(Slika je vredna 25 Din.)